

3. Economy & Growth [Electronic resource] / The World Bank. – 2016. – Access mode: <<http://data.worldbank.org>>.

4. Global Financial Development [Electronic resource] / The World Bank. – 2016. – Access mode: <<http://data.worldbank.org>>.

2. Economy & Growth [Electronic resource] / The World Bank. – 2016. – Access mode: <<http://data.worldbank.org>>.

3. World Bank: Ukraine's economy contracted by 10%, 1% increase expected in 2016. [Electronic resource] / 112.UA. – 2016. – <<http://112.international/ukraine-top-news/world-bank-ukraines-economy-contracted-by-10-1-increase-expected-in-2016-3702.html>>.

4. Global Financial Development [Electronic resource] / The World Bank. – 2016. – Access mode: <<http://data.worldbank.org>>.

THE FINANCIAL POTENTIAL OF LOCAL SELF-GOVERNMENTS IN UKRAINE ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Buriachenko A.

Dr., Prof.

*Kyiv National Economic University
named after V. Getman, Ukraine*

Буряченко А.Є.

д.е.н., професор кафедри фінансів

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна*

These theses present some key ideas and findings about financial potential of local authorities in Ukraine. The importance of this issue stems from actual disparity of territories development, social-economic disproportions, significant regional differentiation, and ineffective financial potential management system.

Financial potential can be defined as an ability of local authorities to buildup financial resources in the volumes that are enough for stable development and functioning of a territory.

So the financial potential of a local authority comprises the following elements: budget potential, local enterprises financial potential and households' financial potential. Each of them has its own internal formation structure. Let's consider them more precisely.

The budget potential structure, which allows to evaluate, analyze and forecast it, includes tax and non-tax budget incomes, targeted funds, budget transfers, capital operations revenues.

The structure of legal enterprises financial potential corresponds to enterprises resources classification by State Statistics Service to full extent and allows estimating their actual financial resources and revenues.

Актуальність дослідження фінансового потенціалу місцевого самоврядування визначається нерівномірністю розвитку територій в Україні, зростанням соціально-економічних диспропорцій, значною диференціацією місцевого розвитку, неефективною системою менеджменту фінансовим потенціалом.

При визначені мети нашого дослідження ми виходили з необхідності поєднання таких складових, які суттєво впливають на стан місцевого самоврядування: фінансовий потенціал, соціально-економічний розвиток та процеси урбанізації. Таке поєднання на нашу думку дозволяє згрупувати різновекторні напрями досліджень і здійснити комплексну оцінку фінансового потенціалу місцевого самоврядування, розроблення практичних рекомендацій з удосконалення управління фінансовим потенціалом в контексті фінансової децентралізації з урахуванням чинників урбанізації та обмеженості фінансових ресурсів.

Нами запропоновано розглядати фінансовий потенціал місцевого самоврядування як спроможність органів місцевого самоврядування до мобілізації достатнього обсягу фінансових ресурсів за допомогою наявних механізмів, з метою забезпечення сталого розвитку та функціонування відповідної території.

Основними складниками фінансового потенціалу місцевого самоврядування, з нашої точки зору, є такі: бюджетний, підприємств, домогосподарств, кожний з яких також має свою внутрішню структуру за джерелами формування. Розглянемо окремо кожний із них..

So this element of financial potential includes enterprises capital, future payments and expenditures, long-term and current liabilities, further periods revenues.

The structure of households' financial potential represents in fact their financial resources structure and correspondingly can be presented as the following: salary, profit and mixed revenues, social aid, received current transfers, incomes from property.

For evaluating the financial potential asymmetry of different territories a two-level model was proposed by us. The first level supposes the absolute and relevant ratios choice, the second one addresses the calculation of the variation ratios for further estimation and analyses. Among these characteristics the most effective are Pierson variation ratio, Williamson variation ratio, Theil index. These are the ratios which allow us to evaluate territorial disparity objectively, taking into account not only financial ratios of a territory but also its amount of population.

As the ratios show downturn has indirect effect on a local economy: it influences more on the higher developed territories and less on the lower developed ones and thus provides the equalization impact. As a result we can observe the imbalance growth and territories differentiation increase during upturn. The variation ratio of 40-45 per cent proves the high asymmetry of different territories social – economic development and significant disproportions between them. By the way in Europe 15–20 % level of such deviations is considered to be normal.

Though financial potential growth of the territories can have many causes, one element that is almost always present is urbanization. This can be explained in particular by the financial potential structure. The necessity to evaluate urbanization effect on the social-economic territorial

Структура бюджетного потенціалу, що дозволяє здійснити його оцінку, аналіз та прогнозування можна представити наступним чином: податкові та неподаткові надходження, цільові фонди, трансферти, доходи від операцій з капіталом.

Структура фінансового потенціалу підприємств цілком відповідає класифікації ресурсів підприємств, що подається Державною службою статистики України, та дозволяє оцінити фінансові ресурси підприємств та потенційні доходи. До складників фінансового потенціалу підприємств відносяться: власний капітал підприємств регіону, забезпечення наступних витрат і платежів, довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання та доходи майбутніх періодів. Структуру фінансових ресурсів населення можна подати у вигляді його складових: заробітна плата, прибуток та змішаний дохід, соціальна допомога та інші одержані поточні трансферти, доходи домогосподарств від власності.

Для оцінки однорідності соціально-економічного розвитку та фінансового потенціалу нами використовується дворівнева модель. На першому етапі передбачається відбір абсолютних та відносних показників, а на другому — розраховуються характеристики варіації для дальшої оцінки асиметрії та аналізу. Зазвичай ми використовуємо такі характеристики, як коефіцієнт варіації, зважений коефіцієнт варіації Вільямсона та індекс ентропії Тейла. Саме ці показники, на нашу думку, дають змогу оцінити об'єктивно оцінити територіальну нерівність та враховувати чисельність населення в досліджуваних адміністративно-територіальних одиницях.

Спад в економіці має зворотний вплив на економіку місцевого самоврядування. Інакше кажучи, спад виробництва більш суттєво діє на розвинуті території і менш суттєво — на менш розвинуті і, відповідно, згладжує диспропорції між розвитком. Як наслідок, можемо спостерігати збільшення асиметрії та диференціації територій за рівнем соціально-економічного розвитку під час економічного зростання. Значення коефіцієнту варіації на рівні 40-45 % підтверджує високу міру неоднорідності за рівнем соціально-економічного розвитку та наявність серйозних диспропорцій. До речі, у країнах Європи такі відхилення вважаються нормальними на рівні 15–20 %.

Серед складових, що впливають на рівень фінансового потенціалу, особливе місце займає урбанізація. Необхідність врахування впливу

development stems from a higher level of well-being in cities, their faster growth, and unsymmetrical development of different cities.

The important role of urbanization processes in local authorities' financial potential formation and its components can be proved through correlation analysis. The highest level dependence from them was demonstrated by budget potential amount, a little lower level – by households' financial potential and the lowest one – by financial potential of legal enterprises.

Taking into account the strengthening role of regional centers in Ukrainian economic development we can deduce that it is they which will define the character of further territorial differentiation in our country. Economic development dynamics in big agglomerations will fasten migration processes from small villages and towns with limited growth potential. This implies the necessity of infrastructure investments in two directions: infrastructure buildup caused by urban population growth and actual infrastructural gaps liquidation. To balance this asymmetry the infrastructure building program and equal standards for urban and rural locations are to be set up.

We can also define the main influencing tools of local authorities on financial potential of their territory. They are the taxation base and tax initiative enlargement; enterprises financial potential increase; financial resources attraction to a region, local management efficiency increase. We strongly believe that due to these proposals the governmental managerial decisions could be refocused on the key society interests and needs.

урбанізаційних факторів на соціально-економічний розвиток територій обумовлена: вищим рівнем життя в містах, більш швидким темпами зростання міст та їхнім перетворенням в мегаполіси та метрополії, а також нерівномірним розвитком міст (перш за все у менш розвинутих країнах).

З огляду на посилення ролі обласних центрів України у загальноекономічному розвитку вони і надалі продовжуватимуть значною мірою визначати характер подальшої територіальної диференціації соціально-економічного становища в країні (динаміка економічного зростання у великих міських агломераціях пришвидшить міграційний рух із сільських населених пунктів та малих міст з обмеженим потенціалом розвитку).

Можемо констатувати важливу роль урбанізаційних процесів у формуванні фінансового потенціалу місцевого самоврядування, а також його складників. При цьому найбільшу залежність від зміни кількості міського населення виявляє бюджетний потенціал, потім фінансовий потенціал домогосподарств і лише відтак — фінансовий потенціал підприємств регіону.

За допомогою кореляційно-регресійного аналізу нами доведено залежність рівня фінансового потенціалу та соціально-економічного розвитку територій від урбанізаційних факторів, що дозволило аргументувати необхідність здійснення інфраструктурних інвестицій за двома напрямками: по-перше, для ліквідації наявних розривів у фінансовому забезпеченні, відновленні активів; по-друге, для нарощування інфраструктури у зв'язку зі зростанням у перспективі чисельності міського населення.

Щоб нівелювати нерівномірність у розвитку територій, яка відбивається в різній інтенсивності міграційних потоків, необхідно створити програму розбудови інфраструктури населених пунктів та забезпечити однакові стандарти життя в містах та сільській місцевості.

На нашу думку, використовуючи вищезгадані пропозиції, ми зможемо переорієнтувати владні управлінські рішення на ключові інтереси громадськості: задоволення потреб у якісних послугах, урахування соціальної компоненти, справедливості та відповідальності, зміцнення економічного та фінансового потенціалу територій.